



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 197/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Bc. M. T., B., toho času vo výkone trestu, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. E. S., s. r. o., konajúcou advokátkou JUDr. E. S., B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo V 3/2012 z 29. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Bc. M. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. augusta 2012 doručená sťažnosť Bc. M. T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo V 3/2012 z 29. mája 2012 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovateľ bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „prvostupňový súd“) z 1. októbra 2007 sp. zn. 1 T 12/2002 uznaný za vinného z trestného činu vraždy spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 219 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 na tam uvedenom skutkovom základe. Za to bol odsúdený podľa § 219 ods. 1 a § 35 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 13 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do II. nápravno výchovnej skupiny. Najvyšší súd ako odvolací súd rozsudkom z 11. mája 2010 sp. zn. 2 To 2/2008 rozsudok prvostupňového súdu v odsudzujúcej časti v celom rozsahu zrušil a sám uznal sťažovateľa za vinného z trestného činu vraždy spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 219 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 na čiastočne zmenenom skutkovom základe. Za to bol odsúdený podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 na trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do II. nápravno výchovnej skupiny.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal sťažovateľ na najvyššom súde dovolanie, ktorý uznesením napadnutým touto sťažnosťou dovolanie odmietol, keďže dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

4. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 ústavy (správne má byť podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, pozn.), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru uznesením najvyššieho súdu. Podľa sťažovateľa:

„Vinu sťažovateľa súd ustálil výlučne na nepriamych dôkazoch, vo vykonaní ktorých sťažovateľ vidí nedodržanie zákonného postupu pri vykonávaní dôkazov a tým porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie, práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní a minimálnych práv obvineného.

Sťažovateľ poukazuje najmä na rozporuplnú výpoveď maloletého utajovaného svedka... vykonanú ešte v prípravnom konaní, ktorý sťažovateľa pri rekognícii ani neopoznal. Sťažovateľ tvrdí, že výpoveď maloletého utajovaného svedka nebola ako dôkaz na hlavnom pojednávaní vykonaná zákonným spôsobom. Na hlavnom pojednávaní pred krajským súdom bolo uznesením rozhodnuté podľa § 211 Tr. por. s poukazom na § 102 ods. 1, 2 Tr. por. platného a účinného do 31. 12. 2005 o čítaní zápisnice o výsluchu utajovaného svedka z prípravného konania na čl. 1065 až 1070, hoci na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky podľa § 211 Tr. por. s poukazom na § 102 ods. 1, 2 Tr. por. platného a účinného do 31. 12. 2005.

Dôkaz vykonaný takýmto spôsobom, čítaním zápisnice o jeho výsluchu z prípravného konania, nebol vykonaný zákonne a nemožno naň prihliadnuť.

Mal. utajovaný svedok sa narodil... a teda v čase skutku mal 11 rokov. V čase konania hlavného pojednávania vykonaného pred krajským súdom dňa 11. 11. 2003. kedy bolo rozhodnuté o čítaní jeho výpovede z prípravného konania mal tento maloletý svedok 14 rokov.

O vierohodnosti, reálnosti a vôbec o samotnej existencii tohto svedka existovali už od začiatku prípravného konania závažné pochybnosti, ktoré neboli odstránené ani v konaní pred súdom. Aj z tohto dôvodu bol jeho osobný výsluch na hlavnom pojednávaní potrebný, a to o to viac, že o vine a nevine sa rozhodovalo výlučne na základe nepriamych dôkazov. Súd mal preto preveriť všetky nepriame dôkazy, čo však neurobil...

Na hlavnom pojednávaní dňa 26. 2. 2007 navrhoval obhajca... predvolanie a vypočutie maloletého svedka z dôvodu naplnenia zásady bezprostrednosti a ústnosti hlavného pojednávania, resp. žiadal k jeho osobe správy o povesti a odpis z RT, ktoré by súdu objasnili jeho súčasný profil. Na hlavnom pojednávaní dňa 27. 9. 2007 žiadal vypočuť tohto svedka aj obhajca... a opätovne bol tento návrh zamietnutý.

Tento návrh na dokazovanie bol zamietnutý napriek tomu, že svedok by v čase jeho vypočutia už bol dospelý, vo veku 18 rokov. Opäť nebol daný žiadny zákonný dôvod ho ako svedka nevypočuť...

V prípade stretu dvoch práv, v tomto prípade práva obvineného podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru a práva dieťaťa na zvláštnu ochranu podľa čl. 32 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, je potrebné uplatňovať právo obvineného na spravodlivý proces pri rešpektovaní práv dieťaťa, ktoré sú premietnuté do ustanovenia § 102 Tr. por. účinného do 1. januára 2006.

V danom prípade sa tak nestalo, jednak preto že neboli splnené podmienky predpokladané zákonom v ustanovení § 102 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, ako aj preto, že stret týchto dvoch práv neskôr pominul a súd mal možnosť realizovať právo obvineného na spravodlivý proces tým, že by mu dal možnosť svedka osobne vypočuť a klásť mu otázky.

Na základe vyššie uvedeného, s uvedením konkrétnych skutkových a právnych skutočností, preto podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nakoľko mal za to, že rozhodnutie súdu, ktorým bol uznaný za vinného, je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací súd sa však v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia týmito skutočnosťami nezaoberal. Napriek tomu, že išlo o trestný čin vraždy, maloletý svedok nebol priamym svedkom fyzickej likvidácie, videl len tri osoby fajčiť na priedomí. Rovnako ako jediný priamy svedok, ktorý spájal sťažovateľa s miestom činu, mohol svojim osobným výsluchom prispieť k výraznejším spôsobom k objasneniu veci, a to najmä na skutočnosť, že vzhľadom na dĺžku konania pred súdom dovŕšil nie len 15 rokov svojho veku. ale stal sa aj plnoletým. Dovolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie iba odkazom na príslušnú úpravu trestného poriadku, bez toho aby sa zaoberal skutočnosťami tvrdeným sťažovateľom.“

5. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil jeho označené práva, zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Žiadal priznať aj primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní pred súdom rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva... vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že táto je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

9. Ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo všeobecnosti platí, že ústavný súd je zdržanlivý, pokiaľ ide o zásahy do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V trestných veciach to zvyrazňujú čl. 50 ods. 1 v spojení s čl. 142 ods. 1 ústavy tým, že stanovujú všeobecné súdy ako jediné oprávnené rozhodovať o vine a treste za trestné činy. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov (vrátane Trestného zákona a Trestného poriadku) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných

ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Z týchto hľadísk potom ústavný súd posudzoval rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté sťažovateľovo dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu.

10. Sťažovateľ v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku spočívajúce v tom, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu a že napadnuté rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Najvyšší súd na vlastné odôvodnenie uznesenia v podstatnom uviedol:

„Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia. Dôvody dovolania sú - v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní - podstatne užšie.

Z obsahu dovolania obvineného Bc. M. T. vyplýva, že ako osobitný dovolací dôvod, uplatňuje skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a to čo sa týka výsluchu maloletého utajovaného svedka... pretože na čítanie výpovede tohto svedka neboli splnené zákonné podmienky podľa § 211 Tr. por. s poukazom na § 102 ods. 1, 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006.

Podľa § 102 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 ak je ako svedok vylúčaná osoba mladšia ako pätnásť rokov o okolnostiach, ktorých oživovanie v pamäti by so zreteľom na vek mohlo nepriaznivo ovplyvňovať jej duševný a mravný vývoj, treba výsluch vykonávať obzvlášť ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby výsluch v ďalšom konaní spravidla sa už nemusel opakovať; k výsluchu sa priberie pedagóg alebo iná osoba majúca skúsenosti s výchovou mládeže, ktorá by so zreteľom na predmet výsluchu a stupeň duševného vývoja vylúchanej osoby prispela k správne vedeniu výsluchu. Ak to môže prispieť k správne vykonaniu výsluchu, môžu byť pribraní i rodičia. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v ďalšom konaní má byť taká osoba vylúchnutá znova len v nevyhnutných prípadoch. V konaní pred súdom možno na podklade rozhodnutia súdu vykonať dôkaz prečítaním zápisnice i bez podmienok uvedených v § 211. Osoba, ktorá bola

k výsluchu pribraná, sa podľa potreby vyslúchne na správnosť a úplnosť zápisnice, na spôsob, ktorým bol výsluch vykonaný, ako aj na spôsob, ktorým vyslúchaná osoba vypovedala.

V citovanom ustanovení sú stanovené zásady výsluchu osoby mladšej ako pätnásť rokov, pričom za uvedených podmienok musí byť výsluch vykonaný tak, aby ho nebolo nutné v ďalšom konaní opakovať. Skutočnosť, že v konaní pred súdom na podklade rozhodnutia súdu je možné dôkaz vykonať prečítaním zápisnice i bez podmienok uvedených v § 211 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, je výnimkou upravenou zo zásad ústnosti a bezprostrednosti (§ 2 ods. 11, 12 Tr. por.). Iba ak ide o nevyhnutný prípad je možné v ďalšom konaní, opakovať takýto výsluch.

Za nevyhnutný prípad výsluchu maloletého svedka predpokladaný v ustanovení § 102 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, nemožno považovať, ak jeho výpoveď, ktorú urobil predpísaným spôsobom v prípravnom konaní, je takej kvality, že nemožno dôvodne očakávať, že jeho osobný výsluch na hlavnom pojednávaní by mohol významnejším spôsobom prispieť k objasneniu veci (bližšie pozri Rt 6 To 34/1997).

V prípade potreby možno na potvrdenie správnosti a úplnosti zápisnice vypočúť osobu pribratú k výsluchu. Výsluch možno vykonať aj pomocou technických prostriedkov na prenos zvuku a obrazu tak, aby bol čo najpresnejší a nemusel sa opakovať, a to predovšetkým, ak ide o sexuálne delikty, najmä ak osoba mladšia ako 15 rokov bola predmetom útoku, alebo keď sa jedná o iné násilné a brutálne delikty (vraždy, ublíženia na zdraví a pod.).

V čase konania hlavného pojednávania 11. novembra 2003, na ktorom bol dôkaz vykonaný na podklade rozhodnutia súdu prečítaním zápisnice i bez podmienok uvedených v § 211 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (teda bez súhlasu obvinených a prokurátora), mal maloletý utajovaný svedok... štrnásť rokov (v čase spáchania skutku 11 rokov, takže sa na jeho výsluch pred súdom vzťahovalo ustanovenie § 102 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. Takýto dôkaz bol vykonaný zákonným spôsobom. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 vzhľadom na uvedené skutočnosti naplnený nebol.

Porušenie práva na obhajobu je závažnou, resp. podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 je však

koncipovaný oveľa užšie, nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom.

Pri posudzovaní, či v tom - ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvinených na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvinených tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v ich prospech a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Vychádzajúc z uvedeného, právo na obhajobu zahŕňa viacero komponentov a dovolací dôvod v tomto zmysle bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci bez prítomnosti obhajcu a pod., čo sa v posudzovanom prípade nezistilo.

Neobstojí v naznačených súvislostiach dovolacia námietka obvineného Bc. M. T., že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu tým, že konajúci súd po vrátení veci odvolacím súdom pochybil, keď nevypočul svedka... na hlavnom pojednávaní konanom 26. februára 2007 a 27. septembra 2007 a návrhy advokátov... na opätovné predvolanie a vypočutie tohto svedka (v tom čase dovŕšil vek osemnásť rokov), zamietol. Predovšetkým treba uviesť, že tento svedok bol ku všetkým rozhodujúcim skutočnostiam vypočutý už v prípravnom konaní a v konaní pred súdom na hlavnom pojednávaní 11. novembra 2003, bola zápisnica o jeho výpovedi prečítaná v súlade s vtedy platným a účinným Trestným poriadkom.

Rovnako neprípustným v dovolacom konaní je namietame porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom tým, že súdy nezabezpečili do spisu aj dôkazy svedčiace v prospech obvineného. Povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu je zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú. Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Právo na obhajobu obvineného nemôže byť porušené tým, že súd, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, hodnotí dôkazy ináč než je predstava obvineného alebo inej strany v konaní.

Vzhľadom k namietanému utajeniu maloletého svedka v konaní a porušeniu princípu kontradiktórnosti (námetka obvineného, že svedkovi nemal umožnené klásť otázky) je nutné uviesť, že ak v trestnom konaní vypovedá svedok, ktorého totožnosť je utajená a táto výpoveď je dôkazom získaným zákonným spôsobom, ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade, nezakladá táto skutočnosť sama o sebe dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011. Tvrdenie o porušení práva na obhajobu obvineného Bc. M. T. tým, že nemal možnosť klásť svedkovi otázky, sa nezakladá na pravde, o čom svedčí zápisnica o výsluchu maloletého svedka... pretože pri výsluchu tohto svedka boli prítomní aj obhajcovia obvinených, ktorí boli riadne vyrozumení o konaní uvedeného výsluchu, pričom mali možnosť klásť uvedenému utajovanému svedkovi otázky prostredníctvom technického zariadenia na prenos zvuku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 preto naplnený nebol.

Z vyššie uvedeného rozboru vyplýva, že dovolanie obsahuje argumenty a subjektívne názory stojace mimo uplatnených dovolacích dôvodov, lebo dovolací súd po preskúmaní veci žiaden z týchto dovolacích dôvodov nezistil, pričom skutkovými závermi oboch súdov je viazaný [arg. § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.].“

11. Vychádzajúc z uvedených mantinelov posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov vrátane najvyššieho súdu ústavný súd uzatvára, že v uvedenej časti odôvodnenia uznesenia najvyšší súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol. Podľa ústavného súdu postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil označené práva sťažovateľa. Najvyšší súd dal sťažovateľovi v napadnutom uznesení podrobnú odpoveď na to, prečo neboli naplnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu nevykazuje všeobecný charakter, naopak, najvyšší súd primeraným spôsobom reaguje na konkrétne dovolacie námietky sťažovateľa. Konštatuje, že dovolací súd v zásade nie je skutkovým súdom a v závere uvádza, že vzhľadom na absenciu dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

12. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Nad rámec potreby, avšak reagujúc na sťažnostné námietky sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že najvyšší súd ako dovolací v predmetnej trestnej veci posudzoval výlučne naplnenie dôvodov dovolania tak, ako ich formuloval sťažovateľ v dovolaní, kde namietal nezákonné vykonanie dôkazu čítaním zápisnice o výsluchu maloletého svedka a porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Ostatné otázky majúce vplyv na výrok o vine a treste sťažovateľa, ktoré boli posudzované prvostupňovým súdom a odvolacím súdom, neboli a vzhľadom na obmedzené prieskumné možnosti dovolacieho súdu ani nemohli byť skúmané v dovolacom konaní. Keďže sťažnosť sťažovateľa smeruje výlučne proti uzneseniu najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a ústavný súd je sťažnosťou viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), nebolo možné zaoberať sa ústavnou konformitou rozsudku odvolacieho súdu, ktorý rozhodol o vine a treste sťažovateľa. Rovnako tak ústavnému súdu neprislúchalo posudzovať správnosť a úplnosť skutku a zhodne s najvyšším súdom ako dovolacím súdom vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil prvostupňový súd a modifikoval odvolací súd.

14. Pokiaľ teda ide dôvody sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie uznesenia dovolacieho súdu v časti interpretácie ustanovení o výsluchu maloletého svedka v konaní pred súdom čítaním zápisnice o jeho výsluchu je ústavne konformné a nevykazuje

žiaden odklon od ustálenej súdnej praxe. Sťažovateľom, ako aj najvyšším súdom citované ustanovenia Trestného poriadku síce umožňovali v nevyhnutných prípadoch vypočuť maloletého svedka aj opätovne v konaní pred súdom, zásadne však vychádzajú z toho, že zápisnica o výsluchu maloletého svedka sa prečíta aj bez súhlasu prokurátora a obvineného. Pokiaľ teda všeobecný súd dospeje k záveru, že výnimočne prípustný výsluch maloletého svedka nie je nevyhnutný (či už z dôvodu kvality jeho výpovede v prípravnom konaní, alebo z dôvodu ustálenej dôkaznej situácie, hoci aj na základe nepriamych dôkazov), nesúhlas obhajoby s takýmto postupom neznamena, že výsluch svedka nebol vykonaný zákonným spôsobom.

15. Rovnako, pokiaľ ide o nevykonanie tohto dôkazu v konaní pred súdom v rámci namietaného porušenia práva na obhajobu, ústavný súd nezistil ústavnoprávnu relevanciu tejto námietky. Z pripojeného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva skutkový základ na vyslovenie viny sťažovateľovi z trestného činu vraždy, ktorý je založený na postupných časových súvislostiach: (i) objednávka vraždy manželkou nebohého, (ii) najatie ďalších osôb (vrátane sťažovateľa) na jej vykonanie, (iii) samotná vražda štyrmi výstrelmi pištoľou a (iv) následné vyplatenie sľúbenej peňažnej sumy. Ustálenie tohto skutkového stavu celkom zjavne a zreteľne nebolo prvostupňovým súdom a následne modifikované odvolacím súdom realizované iba na základe výsluchu maloletého svedka, čo ani sťažovateľ v sťažnosti netvrdí. Ak potom za ustáleného skutkového stavu (resp. nespornej dôkaznej situácie) všeobecný súd nevykonal obhajobou navrhovaný dôkaz ňou požadovaným spôsobom (výsluch svedka na hlavnom pojednávaní), a tento dôkaz vykonal iným, avšak zákonným a prípustným spôsobom (čítanie zápisnice o výsluchu z prípravného konania), nemožno v rozumnej rovine uvažovať o porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom. Uvedený záver je v okolnostiach prípadu podporený aj tým, že obhajcovia obvinených boli podľa záverov najvyššieho súdu prítomní pri výsluchu maloletého svedka v prípravnom konaní a prostredníctvom technických zariadení na prenos zvuku mu mali možnosť klásť aj otázky. Takýto postup nemožno považovať za nesúladný s požiadavkou minimálnych záruk, ktoré obvinenému zaručuje čl. 6 ods. 3 dohovoru.

16. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavnému súdu neostalo iné, ako odmietnuť sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. V napadnutom uznesení najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa totiž nezistil možnosť porušenia jeho označených práv, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, primerané finančné zadost'učinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2013